„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
на целом табаку
уторником, четвртком и суботом.

Претплата и огласи
шаљу се администрацији,
а рукописи
Уредништву „Браника“ у Нови Сад.

Рукописи се не враћају

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“
на годину: К. 24 или 30 дин.
на по године: К. 12 или 15 дин.
на четврт године: К. 6 или $7^1/_2$ дин.

Поједини бројеви стају 20 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 12 потура од реда ситних слова.

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући у хлебарској улици бр. 20.

Број 101. У Новом Саду, у суботу 20. јула (2. августа) 1902. Година XVIII

Позив на претплату.

Крајем прошлог месеца истекла је претплата свима оним нашим претплатницима, који се на другу четврт, односно до краја јуна о. г. на наш лист претплатили.

Молимо, да нам поштовани претплатници благовремено обнове претплату, како не би било прекидања у шиљању листа. Ми не жалимо ни труда, ни трошка, да задовољимо своје читаоце, њихове захтеве и потребе, па је право, да и претплатници тачно врше своју дужност. Ми смо заиста према својим претплатницима до крајњих граница предусретљиви.

Позивајући дакле своје досадашње претплатнике, а и остали српски свет на нову претплату, дајемо од своје стране уверење, да ћемо и од сад стајати на бранику Српства у овом независном листу, који у свима околностима остаје веран правцу и путу, којима корача. Трудићемо се, да и од сада свој лист одржимо на висини српског новинарства.

Претплатна је цена „Бранику“:

На годину . . . 24 кр. или 30 дин.
На по године . . 12 кр. или 15 дин.
На четврт године . 6 кр. или $7^1/_2$ дин.

А може се претплатити месечно. Месечно стаје „Браник“ 2 кр. или $2^1/_2$ дин.

Претплата се шаље поштанском упутницом на Администрацију „Браника“.

У Н. Саду, 1. (14.) јула 1902.

Издаваљство и уредништво „Браника“.

Школа на последњем сабору.

II.

(Завршни чланак.)

Кад се претресао извештај Школског Савета на минулом сабору, набацано је толико грехова од саборске већине на ту нашу највишу аутономну власт, да смо чисто и сами посумњали, е, у том телу су седели највећи душмани народни, те смо и сами морали потражити извештај, да видимо, шта је у њему то тако страшно, да га представништво народно тако осуђује и другим речима проклиње. И ми се уверисмо, да има у том извештају недостатака, да је многи рад наших аутономних школских власти нетакнут или површно изнесен, али видесмо у њему и добра, које ни један члан саборске већине није видео, јер им зацрни пред очима, чим се помене име ма које наше аутономне власти, у којој њихова струја не тече.

Да напоменемо неколико само таких примера, који су заиста светли и који су из неке злобе превиђени или прећутани, а потребно је, да и шира публика сазна за њих, примера и угледа ради.

Тако н. пр. уверисмо се, да је иницијативом Школског Савета основан св.-савски фонд, који је достигао данас своту на више од 100 хиљада круна и из ког се већ испомажу неке сироте општине у издржавању својих основних народних школа. Да у нас нису владала трвења и размирице на јавном пољу, ова би се свота и подвостручила и потростручила и служила и нама, као и Немцима и Чесима и Мађарима што служе њихове Школске Матице и Школска Удружења; овако је и то племенито семе зачмало, јер је пало у трње.

Из тог извештаја сазнасмо даље, да су подигли школске зграде и ове снабдели училима поседници наши: Евген Думча, Браћа Петар и Веселин Лупе, Јосиф Јагић, Исидор и Христина Добровић, општине у Ст. Бановци, Загребу, а патријарх у Кулпину, Баји и Белом Брду, а у Сомбору нову зграду за мушку учитељску школу у великој вредности; да су основали школске фундације од много хиљада круна добротвори народни Исидор и Христина Добровић, Коста и Персида Јовановић, Јово и Ана Утоновићи из Дарувара и т. д.

Сазнали смо и то, да су наше учитељске школе подигнуте на четир разреда и да се у свему изједначиле с државним заводима те врсте, да су одељени мушки питомци од женских; да је пакрачка учитељска школа поново ускрсла и да је у њој заведен интернат, који се код свих напредних народа заводи, као најбољи васпитни начин.

И ако је саборска већина хтела све то да превиди, у реду је, да је бар примера ради завела у саборски записник признање оволиким и оваким добротворима. Чиме ће се побуђивати други да чине добро и да прилажу на јавне сврхе, кад народно представништво неће ни признање да искаже појединим прилагачима, ако неће оној власти, преко које су чињена та добра.

Сматрали смо, да је нужно, да се и која непристрасна реч чује о оном, што нам је у аутономији најсветије и најважније: о школи и просвети народној, а разуме се, да ће данашња већина понети одговорност пред историјом и потомством и за ово, као и за све друге ствари, које су „средили“ онако по радикалски.

Нисмо од оних, који на човеку или странци траже само црне пеге или трагају само за гресима, него смо од оних, који радо признају на човеку па и на странци, што је добро. За то не можемо прећутати ни оне стране данашње саборске већине, које сматрамо да су корисне и спасоносне по школу и просвету народну.

Из те већине поникао је па и усвојен је предлог, да се поред нашег Школског Савета образује и стручна анкета, која ће у свим важнијим питањима школе и просвете давати стручна мњења, особито, што се тиче књижевности школске. Ту установу сматрамо за корисну и добру, њу су прихватиле све напредније државе, па и Србија има је у свом Главном Просветном Савету. Само се бојимо, да се та лепа установа у рукама данашње саборске већине не изврзе у страначки ареопаг, па онда је опет промашена цел.

Међу добре стране саборске већине, што је за школу и просвету учинила, рачунамо и ту околност, што је, колико толико, збринула учитеље и учитељице српских народних аутономних школа у Краљевини Хрватској и Славонији, за случај немоћи и старости, давши им извесне потпоре и донде, док се за њих не донесе нарочита уредба за мировину. С тим не само да је учињено човечно дело, него је олакшан пут, да се многе наше комуналне школе у овим крајевима поврате у крило своје матере цркве.

Као пријатну појаву бележимо и ту околност, што су професори карловачке вел. гимназије изједначени у наградама са својим колегама на државним школама, а тако исто погодно утицала је на школске раденике и та чињеница, што су повишене награде и свим наставницима на нашим учитељским и вишим девојачким школама, јер ови су трудбеници били заиста слабо награђени, те ће им то отворити више воље и улити више снаге за њихов узвишени позив.

Ми, ето, нисмо прећутали ни добре стране саборске већине, колико смо их из наших листова уочили, а осудили смо, што смо сматрали, да је неупутно и штетно по школу и просвету, те захваљујемо цењеном уредништву овог листа, што је допустило, да се уврсте у ступце његове овако објективна посматрања једног пријатеља школе и просвете народне.

Срем. Р.

Саборске перјанице.

У Срему, о Аранђелову 1902 г.

(Свршетак)

Ми који смо овде мало удаљенији од народно-црквеног центрума, који још осећамо да смо дужни да поштујемо, да ценимо и да уважавамо и ону власт, коју смо сами себи поставили, да слушамо њезине наредбе и упутства, да с поверењем и чврстим уздањем погледамо у светле особине оних одличних мужева, који су носиоци те наше врховне автономне власти — заиста смо се љуто забринули када смо разабрали: кога је све изабрао Сабор у Саборски Одбор — у ову нашу највишу административну власт, кога је поставио за чуваре наших народних црквених и просветних фондова, закладаи фундација, за надзорнике наших многих и великих народно-црквених добара.

Је су ли чланови саборског одбора: н. пр. Др. Жарко Миладиновић, др. Миша Михајловић, др. Стева Јовановић, Епископ Гаврил и поп Божа Поповић — такови мужеви, који својим карактером и материјалним стањем пружају довољно јамства, да ће моћи свом важном, високом и одговорном положају задоста учинити?

Ми овамо у низини питамо себе: је ли то могућно да наш Сабор није знао какова је јавна брука постигла пролетос г. дра Жарка Миладиновића адвоката румскога у Руми, у јавној седници нашег порезнога „Опотражнога Повјеренства“ онда када су се пред целим поверенством један месар, један пекар и један ципелар румски јавно разрачунавали с њим.

За тај јавни шкандал г. дра Жарка Миладиновића зна Рума па и сав Срем — па зар човек који има таких трагова — да може светла образа седити на управи многих милиона круна јавнога новца?

Исти господин је као члан Саборског Одбора уједно наш врховни административни судија — а како он сам уважава суд и судске одлуке, судите по овоме: др. Жарко Миладиновић је купио још пре осам година у Руми кућу Панаотовића — на којој кући има Митровачка штедионица своје укњижено потраживање од 10.000 круна. Доскочљиви тумач наших саборских уредаба и државних закона др. Ж. Миладиновић не плаћа Митровачкој штедионици ни пребијене паре камате, него је и изиграва ево већ толико година свима најпрепреденијим адвокатским марифетлуцима тако, — да та штедионица не може никако да спроведе продају ове куће, коју је купио и у којој станује др. Жарко Миладиновић.

Какав ли ће жалосни судија бити човек, који тако поступа као што ради др. Жарко Миладиновић? Хоће ли он упућивати и дужнике наших народних фондова, да тако поступају према фондовима?

Човек такога карактера, као што је др. Жарко Миладиновић, човек без имања а пун прљавих трагова — не би смео да буде члан никаквога а камоли Саборског Одбора!

Исто тако не можемо да нађемо материјалне ни моралне квалификације, а још мање материјалне гаранције, и у др. Миши Михајловићу, физику карловачком за члана Саборског Одбора.

Сабор пре него што је бирао истога г. др. Мишу Михајловића у Саборски Одбор могао се и сам уверити код кр. суда карловачког, из јавне грунтовнице, каквог је он стања и имања? Ту би Сабор сазнао: да он на оној својој кући у којој сам са својом породицом станује и на оно мало винограда свога има укњижена терета: 7381 круну у корист једне пупиле, а 16.000 круна у корист Српске Банке. А како ће др. Миша изваћи реп свој из ортачког посла око аренде Петроварадинске пиваре — којој веле да је и инвентар проарчен, то се још не зна без кривичног суда.

Каквог је карактера др. Миша Михајловић — о томе се наш високи Сабор могао распитати од „карловачког црквеног певачког друштва.“ То младо друштво уложило је пре неку годину сву своју имовину, 2000 круна као улог у ону Народну Задругу, коју су основали др. Ђока Красојевић и др. Миша Михајловић — која је после, онако срамно и преварно упропашћена. Пре три године дана држало је „карловачко црквено певачко друштво“ своју главну скупштину на ту цељ да се саветује: како ће да спасе свој улог од 2000 круна из пропале Задруге? Кад је поднесен предлог: да се Управа те Задруге тужи кривичном суду, тада је др. Миша Михајловић, као члан те управе јавно молио скупштину те певачке дружине: да одустане од те тужбе, а он јамчи својом чашћу и имањем да ће певачка дружина за три месеца дана добити својих 2000 круна са каматом потпуно!

Скупштина певачког друштва је поверовала части и образу др. Мише Михајловића првог физика карловачког, али ево већ прођоше и три године дана а певачко друштво још не дође до својих 2000 круна!

Какав је то карактер, који пролонгира своју част и образ — ево већ три године дана?

Зар је тај човек подобан и способан да као члан Саборског Одбора буде управљач народних милиона и судија у многим врло важним народно-црквеним пословима?

А какове гаранције пружају г. г. др. Стева Јовановић и др. Мита Мушицки?

Ми Сремци ходамо и по Банату па знамо: да и та господа немају никакова иметка. Они могу бити људи поштени, али за члана Саборског Одбора иште се уз то: да је и доброг материјалног стања, да може за оно што је његовој управи поверено сносити и имовну одговорност.

Г. др. Николу Ђурђевића ми овде у Срему не познајемо.

Но има у нас пословица, која вели: „Кажи ми с киме се дружиш — па ћу ти одмах рећи ко си!“

Но можда највећу моралну и материјалну гаранцију за успешан рад Саборског Одбора пружају свештенички му чланови: Епископ Гаврило, поп Божа Поповић и поп Сава Стојаковић. Досадашњи њихов рад не даје нам те гаранције, а Саборски Одбор није за то да се тек праве експерименти.

Ево ти, српски народе, какве ти је људе Сабор изабрао за чланове свога Саборског Одбора! Каква дупља, онаке и пчеле из ње излећу!

Сад ће и свако мало дете појмити и разумети: зашто један Др. Богдан Медаковић, зашто један Евгеније Думча, и др. — нису хтели да буду чланови Саборског Одбора са једним Др. Жарком Миладиновићем и његовим друговима!

Сав српски свет зна да су Медаковић, Думча, и др. људи одлични, у народу нашем чувени и признати, да би они својим светлим карактером, високим друштвеним положајем и добрим имовним

стањем у Саборском Одбору морали да буду само заклон — радикалним голоиграма!

Зато је за те наше признате и уважене људе избор у оваки Саборски Одбор био пре увреда него одликовање!

Све је ово знак нашега времена, који је ваљало забележити потомству: да се бар оно учи о нашој штети и срамоти!

Граваминална представка саборске мањине.

Ваше царско и апостолско краљевско Величанство!

(Наставак.)

Том октројком је опет отворен пут призива на владу Вашег Величанства против ријешења митрополитско-црквеног и школског савјета; и тај поступак владе вријеђа не само правни, него још већма вјерски осјећај православног народа српског, јер је тим влада присвојила себи право највишег и коначног ријешавања и у стварима чисто духовног судства.

Небројено пута жалили су се наши сабори и наше највише автономне власти против таког поступка, а нарочито се наш народно-црквени сабор претставком од 20. октобра (1. нов.) 1879. жалио против наредбе кр. уг. министра-председника од 30. септембра 1876. бр. 1508., но та представка није никад ни у обзир узета, него је послије пуних једанаест година, заједно с осталим оператима сабора од г. 1879. просто враћена натраг; а и друге сличне представке није много боља судба постигла.

Ваше царско и апостолско
краљевско Величанство!

С овим, што смо били слободни до сада у највећој понизности само у кратко обиљежити, нијесу испрљене све разне врсте повриједа у нашој народно-црк. автономији. Није доста што нам се онемогућавао организаторни рад наших народно-црквених сабора; што су и оно неколико уредаба, које су се удостојиле превишње потврде Вашег Величанства, биле у многом битно октројисане, и што је уг. влада својим наредбама уређивала наше народно-црк. одношаје, које је властан једино наш сабор учинити: него је она ван свега тога још и при извођењу и извршењу закона и наших автономних уредаба и опет створила читав низ повреда.

Често се ни саме октројисане уредбе, па ни једнострано издате наредбе нијесу одржавале, него се без икакова обзира вријеђала и поништавала автономна права срп. православног народа у земљама круне св. Стевана.

Једна такова најосетљивија повриједа је учињена 1882. год., кад је на предлог одговорне владе Вашег Величанства именован митрополит патријарх српски, с обилажењем двапут понављаног избора саборског.

Тим је повријеђено једно од најкардиналнијих права народа српског.

То се право оснива не само на црквеним установама вашим, и на стародавном обичају, који је наш народ преласком у ову нову домовину своју донео и кроз скоро 208 година свагда неокрњено вршио; него нам је то право ујемчено и повластицама славних Предака Вашег Величанства, па и државним законима, и на основу тих закона донесеним и од Вашег Величанства превишње одобреним саборским устројством од г. 1875., шта више, то нам право ујемчује и сам декларативни рескрипт од 16. јула 1879., који је од стране апсолутне владе једнострано донесен и нашој цркви наметнут.

Па у толико теже мора пасти, вијерно оданом православном народу српском, што се баш у доба уставне владавине то право његово а на предлог уставне и одговорне владе повриједило. Но српски правосл. се народ тијеши да се у будуће таково шта неће више моћи догодити; јер је Ваше Величанство у превишњем ријешењу од 24. априла (6. маја) 1890., када је пошљедњи избор митрополита-патријарха извољело најмилостивије потврдити, нарочито нагласило да та потврда бива с обзиром на претежну већину гласова, којом је исти изабран. Те су нам ријечи Вашег Величанства јемство, да ће право српског народа на слободан избор митрополита-патријарха и у будуће вазда неокрњено очувано бити.

Но одговорна влада Вашег Величанства вријеђа автономна права српскога народа и тиме, што свагда, кад се митрополитско-патријарашка столица упразни, подноси Вашем Величанству предлог, да се именује администратор митрополије и патријаршије српске.

Установа таквих администратора је у нашој цркви сасвим непозната и све до год. 1768. наш је народ сам вршио то право, да поставља привременог управитеља митрополије српске, док је митрополитска столица упражњена; па када је државна власт једностаснoм наредбом то право себи присвојила, наши сабори су се у многим представкама на то жалили и молили, да се народу српском то његово право поврати.

Постављање администратора у толико већма вређа наша автономна права, што се он поставља уједно и за председника нашим највишим автономним властима; а саборским устројством, као и осталим нашим уредбама, које су од Вашег Величанства превишње потврђене, довољно је постарано за све то у случају, кад је столица митрополита-патријарха упражњена.

Исто тако не може бити по нашим црквеним установама и по нашем автономном праву мјеста ни именовању администратора за вријеме, кад је која епископска столица упражњена.

Тако се шта не догађа ни код једне вјероисповести у нашој домовини; и српски се народ тјеши надом, да ће то и код нас већ једном престати.

По §. 8. саборског устројства може се истина изашиљати на наш сабор кр. повјереник ради вршења највишег надзора, које Вашем Величанству припада. Али кад се узме у обзир, да је и у самом саборском устројству то тако обиљежено, да не мора редовно, већ само да може изузетно бивати; и кад се даље узме у обзир, да се на романско-народно-црквене саборе па ни код једне друге вјероисповјести у нашој домовини такав повјереник никада не шаље: онда српски православни народ може то сматрати само као знак неповјерења владе Вашег Величанства према њему, што се с изузетком сабора од г. 1870. и 1871., свагда до сада на наше народно-црквене саборе кр. повјереник изашиљао.

У превишњој уредби од 10. августа 1868. IV. §. 12. и 23., па и скоро у свима доцнијим уредбама саборским, које су добиле превишњу потврду Вашег Величанства, установљено је, да је пословни језик у нашој народно-црквеној автономији језик српски, што у осталом и из самог појма наше автономије истиче. Употребу српског језика у свима нашим народно-црквеним автономним пословима ујемчава нам зак. чл. XLIV. угарског сабора од г. 1868. као и закон краљевина Хрватске и Славоније од 14. маја 1887. Но то се не врши тако. На нашем народно-црквеном сабору, који се држи на земљишту краљевина Хрватске и Славоније, чита кр. повјереник све превишње отписе Вашег Величанства, који на сабор дођу, на мађарском језику, сабором установљене и превишњом потврдом снабдевене уредбе, издају се не на српском него на мађарском језику. Запостављање српског језика показује се и у томе, што у најновије вријеме угарска влада захтијева од саборског одбора, да јој се записници о сједници саборског одбора подносе у мађарском преводу, док §. 23. саборског устројства изрично наређује, да се исти имају само у препису подносити; и што даље и то захтијева, да јој се прорачуни трошкова на потребе црквених и просветних цели (сврха) такође на мађарском језику подносе.

По §. 19. тачка 9. саборског устројства од г. 1875. народно-црквена добра могу се отуђити само на основу закључака саборског, а уз превишњу дозволу Вашег Величанства. Но одговорна влада Вашег Величанства чини томе сасвим противно. Она је без претходног ријешења сабору поднела Вашем Величанству приједлог, а на основу тога је изашло превишње ријешење од 20. августа 1895., којим је дозвољена продаја једног земљишта манастира Беочина, где се вади кај, а тиме је не само повређено јасно и несумњиво право нашег сабора, него је и народно-црквеном добру нанесена неизмерна штета. Та је повреда у толико тежа и осетљивија, што је баш та ствар једном већ била пред сабором г. 1892. и сабор је издао саборском одбору да ту ствар помоћу стручњака извиди, те сабору извештај и приједлог поднесе, па се сад ипак, не сачекавши решење сабора, та продаја без знања и одобрења сабора извршила.

Законским чланком IX. угарског сабора, од г. 1868., као и законом краљевина Хрватске и Славоније од 14. маја 1887. уједначена је српском православном народу у земљама круне св. Стевана автономија не само у стварима цркве, него и школе народне, те су на основу том задобиле превишњу потврду Вашег Величанства. „Уредба о српским школама“, која сачињава трећи део превишње кр. уредбе од 10. августа 1868., а доцније и „Уредба за српске народне школе“, коју је сабор г. 1871. израдио, а Ваше Величанство превишњим ријешењем од 6. априла 1872. најмилостивије потврдити изволело. Но та је наша школска автономија каснијим државним и земаљским законима, као и разним владиним наредбама, а још више злоупотребом тих закона и наредаба, скоро сасвим повиштена и илузорном учињена.

У краљевинама Хрватској и Славонији су земаљски школски закон од 14. октобра 1874. г. и крајишки закон од. 8. јуна 1871. учинили немогућним опстанак и развитак српских православних народних школа, те су услед тих закона скоро све наше народне школе преображене у „опће пучке школе“ тако да док је пре тих закона било у реченим краљевинама више стотина српских православних народних школа, тада је услед тих закона њихов број спао у краљевини Хрватској и Славонији само на четир, а у целој војничкој крајини само на девет. Школске зграде, закладе и добра одузета су нам и употребљена на цјели „опћих пучких школа“; па нам је чак и учитељска школа у Пакрацу у то доба укинута. Против таког поступка с нашим автономним школама подносиле су наше автономне власти све од г. 1874. односно 1871. земаљском сабору и влади, као и некадањој крајишкој земаљској управној области силне представке, жалбе и молбе, од којих смо слободни нарочито напоменути опширну представку нашег народно-црквеног III. Савета од 14 (26.) априла 1888. на земаљски сабор и на владу, но све је то остало без успеха.

(Свршиће се.)

Политички преглед.

— **Србија.** Пошто је решена министарска криза, примио је краљ Александар у среду обадва дома Народног Представништва. Том приликом држао је краљ подужи говор, у ком је особито истакао потребу да се реши једно од најтежих и најглавнијих питања а то је финансијско питање, које је тако тешко притисло земљу, па смета и њеном привредном напретку. Краљ даље одаје признање Народном Представништву, што је умело да савлада све потешкоће при увођењу новог устава, па се нада да ће и сад бити задахнуто истим патриотским осећањима и да ће водити рачуна о томе, да је сад земљи најпотребнија сређеност и сталност. Онда настаља краљ овако:

Стварањем новога Устава Моја је нарочита намера и жеља била, не да се да једна основица за што већу и страснију политичку борбу, јер Ја држим, да је време и сувише скупо, да је сувише тешко и да је сувише штетно за земљу, да се непрекидно бави само око питања унутрашње политике, и око завада мање и ситније природе, — него је главно било дати једну основу, која ће земљи дати могућности, да се правилно развије, која ће народу дати све оне слободе и она права, која су му потребна и која ће у исто време дати једну основицу и могућност да се сваки утркује што боље у служби Краљу и Отаџбини, у томе, да сваки са својом снагом принесе, да се што више и што боље наша земља консолидује финансијски и економски и да се наша земља покаже што снажнија унутра, да би могла што боље својим спољним задатцима одговорити.

Моје је мишљење, да данас није толико у питању, ни у земљи, нити односно интереса земаљских, борба и утркивање око политичких слобода, кад се има једна заједничка основица за рад — него да је најглавније, да се Србија покаже што више чврста и снажна и да буде спремна за оно доба, кад буде требало да се наши народни идеали остварују. Јер Мој је мишљење да је у садање доба време скупо и да се што пре, што боље, и што јаче треба спремити за тај тако важан задатак.

Народно Представништво је баш сад у почетку, у једном свом делу, у Народној Скупштини, било наишло на једну тешкоћу између владе и Народне Скупштине, и та је тешкоћа уклоњена, и благодарећи томе, што сви разумеју да данас није време политичким смицалицама и тешкоћама, него, да је данас време да се реши једно питање од кога цела земља очекује многа добра. И данас је Народно Представништво озбиљно приступило раду. Ја сам уверен, да ће Народно Представништво водити озбиљна рачуна о потребама земаљским, да ће оно Мој влади, која ужива Моје потпуно поверење, дати ону помоћ за извођење државних послова, коју и Ја и народ очекујемо, и да ће Народно Представништво у својој другој сесији на потпуно задовољство и Моје и народно, одговорити свој дужности онако, како то интереси Србије, како то патриотизам и интереси Династије захтевају.

Ја вам с тога, господо, желим свима, при почетку рада Народног Представништва и посланицима и сенаторима, срећан и успешан рад на корист Отаџбине. (Сви се присутни одазваше бурно и одушевљено усклицима: Живио, Живио, Живио!“

Народна Скупштина изабрала је у среду за председника Ристу Поповића досадашњег. председника. Тиме је коначно уклоњен повод последње кризе, У овом заседању Народно Представништво решаваће искључиво финансијске предмете, међу којима је на првом месту зајам. Привредно-финансијски одбор Народне Скупштине већ је приступио проучавању законског предлога о зајму. Док одбор не сврши свој посао, не ће бити скупштинских седница.

— **Арнаутски Зулуми.** Са Косова стижу прни гласови. Арнаутски зулуми узимају све веће размере и оштрији карактер. У размаку од неколико дана извршено је над Србима: једно убијство, једна отмица и насилно турчење девојке, једно силовање, три разбојништва, двадест и пет повреда тешких и лаких, тридесет и две крађе (двадесет и девет опасних и три просте) три светотатства. — Власти турске не предузимају никакве мере да се злочинима овим стане на пут,

Из Приштине јављају, да се одласком Шемси-паше, команданта вилајетске жандармерије, на Мокру Гору, осетила у тим странама много већа осионост међу Арнаутима. Код села Сливова напало је шест Арнаута Тасу Јовића, виђена Србина из села Драговца из заседа и убили га на месту. Међу Турцима влада уверење да је овај познати Србин убијен по наговору муфтије приштевског. Тамошње Србе је захватио страх и трепет од Арнаута.

На поновну жалбу српског митрополита у Призрену руски отправник послова у Цариграду Шчербачев учинио је кораке код васељенске патријаршије, да ова дејствује на порти, како би се српски манастир Високи Дечани ослободио арнаутске опсаде, која још једнако траје. Турска је војска приспела на лице места, али је немоћна да Арнауте умире.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 19. јула 1902.

— **Парастос.** Српска православна црквено-школска Општина Новосадска, даваће на дан св. Марије Магдалене 22. јула (4. августа) 1902 сљедеће парастосе. Неумрлим добротворима Народним: Марији и Јовану Трандафил у св. Николајевској Цркви у 11 сати пре подне. Марији Милашиновићки у 10 сати, а Марији Класановићки у 11 сати пре подне, обадвема у Св. Саборној Цркви.

— **За шегрте.** Српска књижара Браће М. Поповића у Новом Саду послала је управи „Привредника“ у Загреб 412 комада забавних и поучних књига, да се њима обдарују најбољи и најнапреднији шегрти. — Угледни травнички трговац Никола Фуфић положио је недавно 200 К за трошкове око смештања шегрта. — У исту сврху дали су: вршачки трговац Коста Маринковић 20 К, настојатељ манастира Папраће у Босни Данило Билбија и Ђуро Н. Маширевић с пустаре Илинца у Срему, сваки по 10 К, а Михајло С. Лазић из Пакраца 2 К 40 п. — Управа „Привредника“ топло се захваљује свима дародавцима на овом лепом дару. Сваки прилог ик за ову ствар ради на стварању јаке фаланге српских трговаца и занатлија у овим странама. С тога топло препоручујемо својим пријатељима да се заузму за овај шегртски покрет, било да га помажу оваким прилозима, било да вољану и бистру децу и њихове родитеље упуте на корист трговине и заната.

— **Промовисан за доктора богословије.** На черновичком свеучилишту промовисан је ових дана за доктора богословије г. Августин Бошњаковић, патријаршески протођакон и потбележник архадијецезалне конзисторије. Г. др. Бошњаковић се одликује лепом стручном спремом и у њему имамо одлична члана наше млађе калуђерске гарде Срдачно му честитамо на постигнутом научном степену. Живео!

— **Занатлијска изложба у Вел. Бечкереку.** 28. јула (10-ог авг.) о г. отвориће се у Вел. Бечкереку занатлијска изложба, која ће трајати до 7. (20.) августа. На овој изложби биће изложени разновични производи месних занатлија. У једном оделењу ове изложбе имаће посетиоци прилике видети произвођање појединих артиклова овостраног занатлијства. Том приликом ће бити изложене и разне стародревности, као намештај из 18-ог столећа, некадашња својина царице и краљице Марије Терезије, те ће се ви-

дети разлика у напредовању зачатлијства. На овој изложби ће Срби занатлије бити у великом броју заступљени, стога се препоручује народу нашем, да ову изложбу посети, где ће се моћи уверити о напретку Срба занатлија. Ствари, које ће на овој изложби изложене бити, већином су наруџбина грађанства те је тако омогућено и најсиромашнијем занатлији, да своју вештину пред јавност изнесе, без икаквих материјалних жртава, чиме ће себи за будуће при авити више поручилаца, а овим би се донекле сузбило поручивање ове врсте робе из иноземства. На изложби ће се посетиоци упознати са ношњом разних народности, које у овим крајевима државе живе.

Посетиоци — који се обрате на изложбени управни одбор — добиће олакшице при путовању на пругама: Сегедин Темишварско-Велико-Семиклушкој и Пинчевачкој.

— **Нове српске земљор. задруге.** Српска земљорадничка задруга у Перлезу: (удружење са неограниченом одговорношћу): Председник Лаза Нешковић, заменик председника Милан Георгијевић; остали чланови управног одбора: Петар Јовичић, Жива Новаков и Лаза Милинов; пословођа Коста Ракић.

Српска земљорадничка задруга у Буковцу (удружење са неограниченом одговорношћу): Председник Тоша Поповић, заменик председника Лаза Стефановић; остали чланови управног одбора Лазо Радошевић.

— **Одликовање.** Руски цар Никола одликовао је орденом св. Ане II. степена Димитрија Ћирковића, београдског трговца и дугогодишњег председника Српског Бродарског Друштва. Ово је признање за неуморни рад Ћирковићев око утврђивања веза између српског и црноморског руског бродарског друштва. То је знак колико се у Русији на највишем месту полаже на привредне везе између Русије и Србије.

— **Забаву с игранком** приређује доловска омладина у недељу 21. јула (3. августа) 1902. у гостионици код „Златног Јелена“ у Долову. I. део 1. „II. коло срп. нар. песама“, од Ј. Маринковића, пева мушки збор. 2. Свира тамбурашки збор. 3. „Славаш ли“, од Д. Јенка, четворопев. 4. Госп. Славко Ракић, горњогимназиста пева уз тамбурање. 5. Свира тамбурашки збор. 6. „Громови мање“, од Радауша, пева мушки збор и баритон соло госп. Арон Његруљ уч. грађ. школе. II. део: Игранка.

Новости са стране.

— **Руски цар у Риму.** Из Петрограда јављају: Како се у дворским круговима говори, цар Никола ће јануара или фебруара идуће године путовати у Рим. У пратњи царевој биће заповедник и више официра литовског драгунског пука, коме је италијански краљ шеф.

— **Покварепост у угарској престоници.** Нисмо с почетка хтели да износимо пред српску читалачку публику гнусобе које се догађају у Будимпешти и о којима се много пише по новинама. Богу хвала наш свет још није толико покварен, да би равнодушно могао читати о тим гадлуцима престоничким. Но новинарска дужност нас приморава, да бар из далека напоменемо, каква се чуда догађају у Будимпешти, а сачувај Боже да ћемо се у појединости упуштати.

Пре неког времена на тужбу неколико родитеља, којима су малолетне ћерке заваране од бездушних подводница и дате у канџе покваренім људима, повела је будимпештанска полиција истрагу и пронашла је једну грешну пећину, у коју је нека жена домамљивала девојчице од 10, 11 и 12 година и ту их предавала разратним људима. Кад је полиција притеснила ту бездушну жену, ова се развиче:

— Оставите ме, јер ако ја почнем говорити, пуцаће брука!....

И полиција не смеде даље да трага, јер су у ову гадну ствар помешане неке врло високе особе.

Но ушло се у траг још једној пећини греха, удешеној у једној од најелегантнијих улица пештанских, у којој се чине још гори греси од ових, које горе споменусмо. Доказало се, да је у ту пећину одлазило и неколико моћних чланова магнатске куће!

Док се та чуда и покори збивају у престоници Угарске, дотле новине доносе управо страшну вест из Керменда. Један Чивутин, учитељ тамошње грађанске школе Игнац Мочари (М-јер?) на гнусан је начин злоупотребио неискуство поверених му девојчица. Он је са 13 — и 14-годишњим ученицама проводио љубав, која код три ученице није остала без последица. Овај зликовац чивутски је ухапшен и предат сомбатхељском суду, а управитељ Рудолф Кнанте је суспендован.

Будимпештанске социјалисте су држали у недељу због ових гадлука збор, на ком беше жестоких говора против ужасног неморала овог.

Један будимпештански лист је ових дана донео читав подлистак, у ком назива Србију мизерном и сажаљења достојном земљом зато, што се у Топчидеру оснива коцкарница. А шта би чивутски листови казали, да се овака чуда збивају у Србији као у Будимпешти? Зато ти листови треба да се покрију ушима па да испред своје куће чисте, јер ту богме има много ђубрета!

— **Маркони — плагијатор?** Нико у данашње време није поштеђен! Сад су и чувеног проналазача телеграфа без жица Марконија начели. Лондонски „Саторде Ревју“ пише, да је Марконијев телеграф без жице пронашао управо италијански поморски официр маркиз Солари. Тај нападај парализира донекле одликовање, што га је руски цар дао Марконију. Кад је недавно краљ Виктор Емануило био у Русији, Маркони је на крстарици „Карло Алберто“ показао цару Николи неколико проба свог телеграфа, и цар га је одликовао орденом св. Ане II. степена.

— **Крунисања енглеског краља Едварда.** Стање енглескога краља толико је побољшало, да се сад већ сасвим слободно шета по палуби своје јахте. На крунисању 9. августа биће и пруски принц Хенрик са женом. Остале дворове ће заступати амбасадори и посланици. Програм свечаности је објављен. Према томе ће од краљевске палате до цркве вестминстерске опатије 24,000 војника са 1400 официра направити шпалир. Свечаност ће трајати свега два сахата. Краљевски пар ће на парадни коли доћи до цркве, и ако краљево стање буде допустило ићи ће пешке у цркву.

НОВИЈЕ.

Беч, 18. јула. Румунски краљ Карол и краљица Јелисавета долазе у суботу овамо. Краљица путује одмах у вече даље, а краљ остаје у Бечу, те ће у недељу у јутро ићи у Ишл, да походи цара-краља Фрању Јосифа.

Цариград, 18. јула. Са званичне стране уверавају да су вести о немирима у европским покрајинама Турске врло претеране.

Рим, 18. јула. Италијански посланик у Берлину гроф Ланца дошао је овамо да с министром спољних послова Принетијем преговара о путовању краља Виктора Емануила у Берлин.

Трговина.

Жита.

Нови Сад 19. јула 1902.

Цене су биле:

Жито старо прве каквоће	— —	12 К 60	—— п.
Жито старо друге каквоће	—	12 „	—— „
Зоб	— — — — — — — —	10 „	—— „
Јечам нови	— — — — — —	10 „	—— „
Кукуруз стари окрњен	— —	9 „ 60	—— „
Кукуруз нови окрњен	— — —	9 „ 40	— „
Пасуљ бели	— — — — — —	11 „ 40	— „
Пасуљ жути	— — — — — —	10 „ 50	— „
Вика	— — — — — — — —	14 „	—— „
Мухар	— — — — — — —	19 „	—— „
Проја	— — — — — — — —	8 „ 60	— „
Вуна	— — — — — — — —	105 „	—— „

Све од 100 клг.

Марва, свињи и живина.

Нови Сад, 19. јула 1902.

Волови	по кил.	36—40	пот.
Свињи тешки	„ „	76—78	„
„ средњи	„ „	70—72	„
„ лаки	„ „	60—62	„
Теоци	„ „	50—56	„
Јагњци	„ „		„
„ по пару		18—20 К 20	
Кљукане гуске по кил.	пот.	94—96 К	
Јаја 8—9 ком.		——40	„

Јавна захвала.

Не могу пропустити а да творници музичких инструмената **ЈОВАНА МИХЛА И СИНА У ГРАСЛИЦУ (ЧЕШКА)** за 30 комада инструмената, који сам у истој творници поручио и који су ми и послати, моју највећу захвалу не изречем. — Инструменти су врло лепо израђени, имају чист глас и лако се дува у њих, те нема никакве замерке, па сам с тога поменутој тврдки на њеном солидном раду и реелној послуги моју најтоплију благодарност изјавити приморан.

Нови Сад, 17. (30.) јула 1902.

С поштовањем

Јулиус Дирбек старији.

Приопслано.*)

ИЗЈАВА.

Некакав Владислав Јанковић, кројач из Сантова, иде по српским местима, — сада се налази око Ст. Пазове, — и купи милостињу за св. храм православни у Сантову.

Како Владислав Јанковић није ни Србин православне вере, а нема ни он, нити ико други пуномоћ ради купљења милостиње за св. храм наш, то потписани учтиво моли сваког Србина, да поменутог Јанковића као последњу варалицу и насртљивца са свога прага отера.

У Сантову, 16. (29.) јула 1902. г.

Никола Мидић,
администратор парохије.

*) За ствари под овом рубриком не одговара уредништво овог листа ни у ком погледу. — Ур. „Бр“.

1902. B. 349/6 sz.

Ö Felsége a király nevében!

A zombori kir. jbság mint büntető biróság rágalmazás vétsége miatt vádolt Szvircsevits Bogdán elleni bűnügyben, dr. Petrovits János mint magánvádló képviselője által ennek vád fölött a Zomborban 1902 évi junius hó 19.-én Gavrilovits István jk. vezető és dr. Nicolics György védő részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

ítélt.

Szvircsevits Bogdán 33 éves. gör. kel. nőtlen, igazgató-tanító vagyontalan büntetlen, szabadkai lakos, vádlott bűnösnek mondatik ki a B. T. K. 258 §ában meghatározott rágalmazás vétségében, elkövetve az által hogy 1902. évi május hó 22.-én a gör kel. szerb egyházközség hivatalos helyiségében megtartott közös ülésen Szabó Szilárd és Tyoszits János sértetteknek többek jelenlétében azt mondotta: „pálunk vannak az eredeti megbizó levelek az önökéi hamisitványok, önök hamisitották meg“, — s ezért a Btk. 258 §-a alapján a Btk. 92 §ának alkalmazásával az itélet jogerőre emelkedésétől számitott 15 nap alatt és végrehajtás terhe mellett fizetendő, az 1892. XXVII. t. cz 3 §ában meghatározott czélokra forditandó, behajthatlanság esetében a Btk 53 §-a értelmében (2) kettő napi fogházra átváltoztatandó (40) negyven korona pénzbüntetésre, mint főbüntetésre továbbá ugyanily idő és módozatok szerint fizetendő, behajthatlanság esetében ugyancsak (1) egy napi fogházra átváltoztatandó (20) húsz korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre itéltetik. —

Köteles vádlott a felmerülendő bünügyi költséget 15 nap alatt az 1890. évi XLIII. t. cz. 9 §ában meghatározott végrehajtás terhe mellett az államkincstárnak megtériteni, ezek a költségek azonban egyelőre behajthatlanoknak nyilvánitattnak. —

Köteles vádlott bünügyi illetve eljárási költség czimén sértettek részére 15 nap allatt és végrehajtás terhe mellett 36 koronát megfizetni. —

Dr. Petrovits János ügyvéd dija 24 koronában, dr. Lallossevits János ügyvéd dija 12 koronában saját felcikkel szemben megállapittatik. —

Dr. Manojlovits Vladiszláv és dr. Nicolics György védők dijának megállapitása felükkel szemben mellőztetik. —

Végül jelen itélet a B. T. K. 277 §a alapján jogerőre emelkedése után a sértett fél kivánatára egész terjedelmében, indokaival együtt az elitéltnek költségére a sértettek képviselője által megjelölt „Branik“ czimű lapban közzétetni rendeltetik.

Indokok:

Vujits János, Athanaczkovits György, Konyovits Pál és Vlajkovits István tanúk esküvel erősitett vallomásával beigazolást nyert az a tényállás, hogy vádlott a Zomborban 1902. évi május hó 22.-én a görög kel. szerb egyházközség hivatalos helyiségében megtartott közös ülésen Szabó Szilárd és Tyoszits János sértettekről többek jelenlétében azt állitotta, hogy ők a nálunk levő megbizó leveleket meghamisitották, ezek hamisitványok. —

Vádlottnak éz a ténykedése a B. T. K. 258 §ában meghatározott rágalmazás vétségét képezi mert a sértettekről a már hivatkozott tanúk előtt olyan tényt állitott mely valodisága esetében azok ellen, a kikről állittatott, a büntető eljárás megindításának okát képezné.

Ez alapon vádlott a B. T. K. 92 §ának alkalmazásával a redelkező rész szerint büntetendő volt.

A büntetés kiszabásánál enyhitő körülményekként mérlegeltetett vádlott büntetlen előélete a választási küzdelem folytán előállott izgatott lelki állapota, továbbá, hogy vádlott a szóban forgó gyülésen a sértettekre vonatkozó nyilatkozatának elhangzása után, mintegy tettét megbánva, a sértettek előtt való meghajlás által igyekezett a sértésért eléglételt adni, végül vádlottnak a tárgyalás folyamán tett az a kijelentése, hogy a sértettektől a biróság előtt is ünnepélyesen bocsánatot kérni hajlandó, s igy a fennforgó enyhitő körülmények nagy számánál fogva a B. T. K. 92 §ának alkalmazása indokoltnak találtatott miért is főbüntetésként fogház helyett pénzbüntetés alkalmaztatott. —

A bünügyi költség iránti intézkedés a Bp. 479 §-án; az eljárási költségre vonatkozó rendelkezés a Bp. 485 §-án az itélet hirlapi közzététele pedig a B. T. K. 277. §-án alapul.

Zombor, 1902. junius hó 19.-én.

Dr. **Gruner Fülöp**
kir. albiró.

Огласи.

ТРАЖИМ

за моју гвожђарску и шпецерајску трговину једног спомоћника и једног шегрта.

Исти ступити могу одмах.

Ст. Пазова — **Јован Љубиша.**

291 1—3

Бр. 12.891/ex 1902.

ОБЈАВА ВАШАРА ТЕМИШВАРСКОГ.

Овогодишњи Јакоби-вашар држаће се у времену од 14. августа до 18. августа по нов. календару. Марвени вашар почиње у четвртак (14. авг.) у 5 сати у јутру, пре вије дозвољено.

Банатски коњи, рогата марва, овце и свињећи вашар.

Воћа и остали продукти, трго. и занатлиски вашар.

Темишвар, 25. јула 1902.

Од стране главне капетаније:

Bandl Rezső.
главни капетан.

834 szám. v. h. 1902. 285 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt biróági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi hogy a titeli kir. járásbiróság 1902. évi V. 193/4 számú végzése következtében Vucsetics Zsivko titeli ügyvéd javára Lenhardt Rozina tkálmá falvai lakos ellen 136 kor. 50 fill. s jár. erejéig foganatosított kiegitési végrehajtás utján 1300 Kor. be sült kocsi téglák és lovakból álló ingóságok nyilvános árverés n eladatnak.

M ly árverésnek a titeli kir. jbiróság 1902.-ik évi V. 193/4 sz végzése folytán 136 kor. 50 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi április hó 16. napjától járó 5% kamatai és eddig ös zesen 67 K. 0 fill biróilag már megállapitott költségek erejéig alperes lakásán (tégla égetőnél) Tkálmánfalván levő eszközlésére 1902. évi augusztus hó 5-ik napjának dél előtt/után ... órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz 107. és 108. §a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérő ek becsáron alul is el fognak adatni.

A tövényes határidő a hirdetménynek a biróság táblján történt kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Titelen, 1902. évi julius hó 20. napján.

Vig,
kir. birósági végrehajtó.

Продаја куће.

Своју кућу на темеринском друму у Новом Саду „Златно буревце“ продајем из слободне руке.

Светозар Ђендић
гостионичар, власник.

295 1=2

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

Одлуком св. архијерејског Синода митрополије карловачке од 4. (17.) јулија 1902. бр. М. 224., Син. 14 ex 1902. одобрен је за православне српске ученике IV. разреда, односно III. и IV. разреда основне школе

КАТИХИЗИС

или

кратка наука

православне хришћанске цркве

саставио

Др. Георгије Летић, архимандрит.

Цена 30 филира. Катихизис се већ штампа у Срп. Мачастирској Штампарији у Ср. Карловцима и прописан је за 1902/3. школску годину. Поруџбине се већ примају и то за готов новац или уз пошт. повуку (Post Nachnahme). Књижарима дајемо 15% рабат а Школ. Одборима и опћинским поглаварствима 10% рабата, које ваља слати на адресу: Др. Георгије Летић архимандрит Срем. Карловци. 294 1—2

ШМРКОВИ КАНТАРЕВИ

свију врста за кућевне и јавне сврхе, пољоделство, грађевине и индустрију.

Цеви, сисаљке бајне итд.

Командитно друштво за фабрикацију шмркова и машина.

најновије, поправљене конструкције.

Децималних и са покретљивим тежама

од дрвета и гвожђа за трговинске, прометне, творничке, пољоделске и друге обртничке сврхе.

W. GARVENS, WIEN, { I. Schwarzenbergstrasse 6. I. Wallfischgasse 14.

Могу се добити такође: у техничким и радњама са машинама, код оних, који праве бунаре и т. д.

Каталози бадава и без наплате поштарине. 131 17—26

ЦЕНТРАЛНИ КРЕДИТНИ ЗАВОД, ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО У НОВОМ САДУ.

XII. ПОСЛОВНА ГОДИНА.

Биланција од 30. јуна 1902.

Дугује — Потражује

Актива	К	п	К	п	К	п
Благајница					108.184	57
Менице:						
Стање 30/6. 1902.	3,522.861	89				
У реесконту	182.700	—	3.340.161	89		
Инкасо-менице			6.553	08	3,346.714	97
Хипотекарни зајмови			1,597.482	40		
Цедирани Цент. хипотек банци у Будимпешти			283.937	94	1,313.544	46
Реал-кредити					77.500	
Обвезнице					117.702	20
Зајмови на недељне улоге					12.359	70
Зајмови на папире од вредности					65.245	—
Зајмови на ручне залоге					9.247	—
Валуте, ефекти и купони					366.662	73
Кућа нашег завода					185.092	58
На дражби купљени реалитети:						
2 куће бр. 485 и 492 у Митровици					55.456	12
Зграде на нашој цигљани					92.672	72
Роба на стоваришту цигљане					44.013	73
Дужници:						
са подлогом			142.635	55		
по текућим рачуну и наша потраживања код горњих завода			218.258	80	360.894	35
Инвентар:						
главног одељења			28.557	34		
наше цигљане			11.000		39.557	34
					6,195.147	47

Пасива	К	п	К	п
Деоничка главница				
1000 деоница по 400 Круна			400 000	—
Резервни фондови:	136.000	—		
редован	36.000	—		
специјалан за цигљану	24.000	—		
за амортизацију наше куће	12.000	—	208 000	—
за губитке на реалитетима				
Улози:	5,152.929	25		
штедионички	102 868	98	5 255·798	23
недељне уплате				
Купони наших деоница:				
неподигнути 6 кмд. бр. 10. по К 32. —	192	—		
„ 60 „ „ 11. „ „ „	1902	—	2·112	15
Веровници:				
по текућем рачуну			244.206	67
Транзиторне поште			33.215	42
Чист добитак			51·815	42
			6,195.147	47

Дугује — Потражује

Рачун губитка и добитка.

Расход	К	п	К	п
Плате			19·060	04
Станарина			2·620	—
Камате:				
на реесконтоване менице	5·588	83		
„ штедионичке улоге	101·573	67		
„ недељне улоге	2·851	85		
„ у текућим рачунима	1·059	10	111·073	63
Транзиторне камате			37·992	45
Порез:				
државни	5·400	—		
општински прирез	2·700	—		
друмарина	250	—		
пристојба обртничке коморе	100	—		
пристојба за земаљску болницу	150	—	8 600	—
Доходарина:				
на камате од штедионичких улога	10·157	37		
„ „ „ недељних улога	286	23	10·443	60
Трошкови:				
огрев, осветљење, огласи, поштарина и други разни трошкови			8·632	20
Чист добитак			51.815	42
			250 237	34

Приход	К	п	К	п
Пренос добитка из год. 1900			1·293	71
Кирија од наших кућа:				
по одбитку трошкова			4·830	—
Камате:				
од есконтованих меница	141·193	88		
„ реал кредита	2·788	24		
„ нашег улаганог прометног капитала	1·547	34		
„ зајмова на недељне улоге	275	04		
„ „ „ личне обвезнице	5·755	97		
„ „ „ хипотекарних	50·306	92		
„ „ „ папире од вредности	2·146	01		
„ „ „ ручне залоге	482	82		
„ наших ефеката	3·723	23	208·219	45
Добитак од мењачких послова			7 536	44
Добитак од продатих цигаља			9.670	99
Банкпровизија			18·421	50
Уплаћена свота од отписаних потраживања			265	25
			250 237	34

У НОВОМ САДУ, 30. јуна 1902.

За књиговодство: **Душан Матић**, секретар.

ЧЛАНОВИ УПРАВЕ:

Др. Илија Вучетић, председник. **Љуб. Стефановић**, потпредседник. **Лаза Милошев**, управитељ.

Арк. Варађанин. **Др. Јован Велемировић.** **Н. Петровић.** **Коста П. Миросављевић.** **Г. Плавшић.**

Са главним и споредним књигама сравњено и у реду нађено.

289 1—?

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА:

Стеван Лекић. **Мита Кода.** **Данило Манојловић.**

Власник и издавалац: Дружина Бранка. Одговорни уредник Јанко Перић. Штампарија Браће М. Поповића у Новом Саду.